

Janne Teller

NIC

Z dánštiny přeložila Markéta Kliková

Janne Teller

NIC

Vydalo nakladatelství Pulchra,
Bořanovická 1819/15a, 182 00 Praha 8,
nakladatelstvi.pulchra@gmail.com, www.pulchra.cz,
jako svou 199. publikaci

Řídí Jiří Fiedor

Z dánského originálu Janne Teller *Intet* vydaného
nakladatelstvím Dansklærerforeningens Forlag

v roce 2010 přeložila Markéta Kliková

Redakce Milena Vojtková

Technická redakce Miroslav Polák

Sazba Ivan Mráz

Kresba na obálce Juliána Fiedorová

Vytiskla tiskárna PB Tisk, Příbram

1. vydání

160 stran

Praha 2023

ISBN 978-80-7564-096-3

I

Nic nemá význam,
to vím už dávno.
Takže nemá smysl něco dělat,
to mi došlo zrovna teď.

II

Pierre Anthon přestal chodit do školy v den, kdy mu došlo, že nemá smysl něco dělat, protože stejně nic nemá význam.

My ostatní jsme zůstali.

A přestože učitelé po Pierru Anthonovi urputně uklízeli v naší třídě i v našich hlavách, kousek Pier-ra Anthona v nás dál vězel. Možná právě proto to dopadlo tak, jak to dopadlo.

Byl druhý srpnový týden. Slunce pražilo a my z něj byli líní a podráždění, na podrážky tenisek se nám lepil asfalt a jablka a hrušky byly přesně tak zralé, že nám při hođu dokonale padly do dlaně. Nedívali jsme se napravo ani vlevo. První školní den po prázdninách. Třída páchla čisticími prostředky a dlouhým obdobím prázdnoty, okna vrhala pronikavě jasné odlesky a na tabuli neulpělo ani smítko křídly. Lavice stály srovnané v řadách po dvou, jako na chodbách v nemocnici, tak, jak stojí vždy jen v tento jediný den v roce. 7. A.

Posadili jsme se na svá místa, protože jsme hned první den nechtěli otrást zavedeným řádem.

Dočkej času jako husa klasu, stejně jako se škola dočká nepořádku. Jen ne dnes!

Eskildsen nás přivítal stejným vtípem jako každý rok.

„Radujte se z dnešního dne, děti!“ zvolal. „Nebylo by nic jako prázdniny, kdyby nebylo něco jako škola.“

Zasmáli jsme se. Ne proto, že by byl vtipný, ale protože *to* bylo vtipné.

No a vtom si stoupl Pierre Anthon.

„Nic nemá význam,“ prohlásil. „To vím už dávno. Takže nemá smysl něco dělat. To mi došlo zrovna teď.“ Zcela v klidu se sklonil a sbalil si zpátky do batohu věci, které si právě vyndal. S lhostejným výrazem nám kývl na rozloučenou a odešel z místnosti, aniž by za sebou zavřel dveře.

Ty dveře se usmály. Tehdy jsem je viděla usmát se poprvé. Pierre Anthon nechal dveře pootevřené jako rozšklebené rty, které by mě odsály ven, kdybych se nechala zlákat a šla za Pierrem Anthonem. Usmály se na koho? Na mě, na nás. Rozhlédla jsem se po třídě a nepříjemné ticho mi říkalo, že si toho všimli i ostatní.

Něco z nás má být.

Něco znamenalo někdo, a to se nahlas neříkalo. Neříkalo se to ani potichu. Jen to viselo ve vzduchu nebo v čase nebo v plaňkovém plotě kolem školní budovy nebo v našich polštářích nebo v domácích mazlíčcích, kteří jsou po skončení své služby nespravedlivě předurčeni k tomu, aby na ně na půdě nebo ve sklepě sedal prach. Nevěděla jsem to. Řekly mi to usměvavé dveře Pierra Anthona. Pořád ještě jsem to nevěděla hlavou, ale v tu chvíli mi to bylo jasné.

Dostala jsem strach. Strach o Pierra Anthona.
Strach, větší strach, největší strach.

Bydleli jsme v Tæringu, což je předměstí většího okresního města. Nebylo to tam hezké, ale skoro hezké. Často nám to připomínali, přestože nahlas se to neříkalo. Ani potichu. Všude kolem popraskané, žlutě omítnuté kostky cihel a červené rodinné domky, nové šedohnědé řadovky se zahrádkami před vstupem, a pak byty s těmi, se kterými jsme si nehráli. Stálo tam i pár starých hrázděných domů a usedlostí, které už nesloužily k zemědělství, ale byly rozparcelované na město, a několik málo bílých vil, kde bydleli ti, co byli honosnější než my ostatní.

Škola v Tæringu stála na rohu dvou ulic. Všichni kromě Elisy bydleli v té jedné, v té, co se jmenovala

Tæringská. Elise někdy chodila oklikou, aby mohla jít do školy s námi. To bylo do té doby, než Pierre Anthon do školy chodit přestal.

Pierre Anthon bydlel se svým tátou v komunitním domě na Tæringské 25, v bývalé zemědělské budově. Táta Pierra Anthona a celá ta jejich komuna byli staří hipíci, kteří v osmašedesátém nezvedli kotvy, a přestože jsme nechápali, co to znamená, říkali jsme to taky. Ve dvoře u cesty rostla švestka. Byl to starý a pokroucený strom a skláněl se přes plot a lákal nás na své uprášené červené plody Victoria, na které jsme nedosáhli. V předchozích letech jsme na švestky vyskakovali. S tím jsme teď skončili. Pierre Anthon se vykašlal na školu a raději seděl na slivoni a házel nezralými švestkami. Některé nás trefily. Ne proto, že by na nás Pierre Anthon mířil, protože, jak nás upozornil, nestálo by mu to za námahu. Tak tomu prostě chtěla náhoda.

Taky po nás pokřikoval.

„Na ničem nezáleží,“ vykřikl jeden den. „Protože všechno začíná jen proto, aby to skončilo. V okamžiku, kdy jste se narodili, jste začali umírat. A tak je to se vším.“

„Zeměkoule je stará čtyři miliardy šest set milionů let, ale vy se dožijete maximálně stovky!“ křičel jindy. „Existovat vůbec nestojí za námahu.“

A pokračoval:

„Celé je to jen jedna velká divadelní hra, jejímž cílem je dělat něco jen jako a být právě v tom nejlepší.“

Do té doby nic nenasvědčovalo tomu, že je Pierre Anthon z nás všech nejchytřejší, ale najednou jsme to všichni věděli. Protože měl jakousi pravdu. I přesto, že jsme si to neodvažovali přiznat. Ani našim rodičům, ani učitelům, ani mezi sebou navzájem. Dokonce ani sobě samotným. Nechtěli jsme žít ve světě, o kterém nám říkal Pierre Anthon. Chtěli jsme být něčím, někým.

Usmívající se dveře ven nás nelákaly.

Vůbec. Ani náhodou!

Proto jsme to vymysleli. Možná jsme to i trochu přehnali, protože nás de facto nasměroval právě Pierre Anthon.

Bylo to ráno poté, co Sofii zasáhly do hlavy dvě tvrdé švestky, jedna hned po druhé, a ona se na Pierra Anthona hrozně naštvála, protože ten si jen vysedával nahoře na stromě a bral nám odvahu.

„Ty si jen dřepíš na stromě a čučíš do prázdna. Je to snad lepší?!“ zakřičela.

„Já nečučím do prázdna,“ odpověděl Pierre Anthon klidně. „Jen se dívám na nebe a cvičím se v nicnedělání.“

„No jasně, že jo, no jasně!“ ječela Sofie našťvaně a hodila do slivoně a po Pierru Anthonovi klacek, jenž ale přistál v plotě hluboko pod ním.

Pierre Anthon se smál a křičel z plných plic, že to bylo slyšet až ke škole:

„Jestli má cenu se kvůli něčemu zlobit, tak je i něco, z čeho se můžeme radovat. A jestli je něco, z čeho se můžeme radovat, tak je i něco, co něco znamená. A to není!“ Zvýšil ještě trochu hlas a zařval: „Za pár let budete všichni mrtví, nikdo po vás ani nevzdechne, nebudete nic, tak si to klidně můžete začít hned nacvičovat.“

V tu chvíli nám došlo, že Pierra Anthona musíme z té švestky dostat dolů.

III

Taková slivoň má hodně větví.

Hodně dlouhých větví.

Příliš mnoho příliš dlouhých větví.

Škola v Tæringu byla velká a hranatá a betonově šedá, dvoupatrová a ve své podstatě dost ošklivá, ale o tom moc z nás nemělo čas přemýšlet, a už vůbec ne teď, když jsme veškerý čas trávili přemýšlením o tom, co říkal Pierre Anthon.

Ale právě tohle úterní ráno, osm dní po začátku nového školního roku, jako by nás ošklivost školy zasáhla jako plná hrst kyselých švestek Pierra Anthona.

Šla jsem s Janem-Johanem a se Sofíí brankou na školní dvůr a hned za námi šly Rikke-Ursula a Gerda a ani jsme nedutali, když jsme zahýbali za roh a budovu zahlédli. Neumím to vysvětlit, ale jako by nás Pierre Anthon na něco upozornil. Jako

kdyby nás to nic, co křičel z vršku slivoně, cestou předběhlo a dorazilo už před námi.

Škola byla tak šedá a ošklivá a hranatá, že jsem se skoro nemohla ani nadechnout a měla jsem pocit, jako kdyby škola byla život, a život by takhle vypadat neměl, ale stejně tak vypadal. Měla jsem nepopsatelnou touhu běžet do Tæringské 25 a vydrápat se za Pierrem Anthonem na švestku a koukat do nebe, dokud bych se nestala kusem dřeva a už nikdy nemusela o ničem přemýšlet. Jenže já se přece měla stát něčím a taky někým, takže jsem nikam neběžela, jen jsem se dívala jinam a zařízla si nehty do dlaně, až to fakt bolelo.

Usměvavé dveře, otevřete se, sklapněte!

To volání jsem necítila jen já.

„Musíme něco udělat,“ zašeptal Jan-Johan polohlasně, takže nás spolužáci z vedlejší třídy, co šli kus před námi, nemohli slyšet. Jan-Johan uměl hrát na kytaru a zpívat písničky od Beatles tak, že skoro nebyl slyšet rozdíl mezi ním a originálem.

„Jo,“ zašeptala Rikke-Ursula, kterou jsem podezřívala, že Jana-Johana trochu miluje, a Gerda se taky hned zachichotala a píchla loktem do vzduchu, protože Rikke-Ursula mezitím popošla o krok dopředu.

„Ale co?“ zašeptala jsem a popoběhla, protože lidi z vedlejší třídy se teď dostali nebezpečně blízko a byli mezi nima provokatéři, co po holkách stříleli gumičky a hrách, jakmile vycítili svou příležitost, a zdálo se, že příležitost by mohli vycítit velmi brzy.

Jan-Johan poslal při matematice po třídě vzkaz. Byl pro všechny kromě Henrika, protože Henrik byl syn učitelky přírodopisu a my nechtěli nic riskovat.

Nejdřív mi připadalo, že se už hodně dlouho bavíme o jiných věcech a děláme, jako bychom všichni nemysleli na jednu a tutéž věc. Ale konečně se Jan-Johan napřímil a prohlásil, téměř slavnostně, že máme všichni dobře poslouchat.

Takhle to dál nejde,“ spustil proslov a stejně tak ho i zakončil poté, co krátce řekl to, co jsme věděli všichni, a sice, že už dál nemůžeme dělat, jako že něco na něčem je, pokud Pierre Anthon dál bivačuje v koruně švestky a křičí na nás, že na ničem nic není.

Zrovna jsme nastoupili do sedmé třídy a všichni jsme byli tak moderní a znalí života a dobře jsme si uvědomovali, že všechno se točí spíš kolem toho, jak se něco jeví, než jaké to ve skutečnosti je.